

TORAH in MOTION

The Tension between Halakhah and the Bible

Marty Lockshin, April 2016

1. Numbers 27:11

If his father had no brothers, you shall assign his property to his nearest relative (שאר) in his own clan, and he shall inherit it. This shall be the law of procedure for the Israelites, in accordance with the Lord's command to Moses.

וְאִם־אֵין אַחִים לְאָבִיו וְנִתְּנָם
אֶת־נַחֲלָתוֹ לְשָׂאֲרוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו
מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וַיִּרֶשׂ אֹתָהּ וְהָיְתָה לְבִנְיָ
יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה'
אֶת־מֹשֶׁה:

2. Babylonian Talmud Baba Batra 111b

A man inherits his wife's estate. How do we know this? For the rabbis taught: "שאר means 'his wife.' From this we know that a man inherits his wife's estate. And does she inherit his? That is why the verse says, 'וירש אותה' meaning he inherits from her and she does not inherit from him."

But that is not what the verse says!

והאיש את אשתו וכו'. מנהני מילי?
דתנו רבנן: שארו - זו אשתו, מלמד
שהבעל יורש את אשתו. יכול אף היא
תירשנו? תלמוד לומר: וירש אותה,
הוא יורש אותה, ואין היא יורשת
אותו.

והא קראי לאו הכי כתיבי!

3. Rashi Ketubbot 83a

The words וירש אותה are superfluous. They serve as a basis for the *derashah* that a man inherits from his *she'er*, and *she'er* means wife. Even though *she'er* in Scripture does not mean wife . . . once the verse has superfluous words we offer such a *derashah*.

האי וירש אותה יתירא הוא לדרשא
שהאיש יורש את שארו ושאר זה
אשתו ואף על גב דשאר דקרא לאו
אשתו היא . . . מיהו גבי קרא
יתירא דוירש אותה דרשינן הכי

4. Abraham ibn Ezra, Introduction to his Torah commentary, *shittah aheret*

Whenever we find in the tradition a teaching that contradicts Scripture, we look to see which one is, alone, the truth, and we “correct” the one that disagrees.

For there are passages that our ancient rabbis treated as mnemonics, as purely an *asmakhta*. But they [of course] understood what the contextual meaning of Scripture is, for they were the masters of all wisdom.

For example, when they interpreted that the phrase *וירש אותה* teaches us that a husband inherits his wife's estate. That is because they had an uncontested tradition passed on by the prophets [that a man inherits his wife's estate] so they made this verse into an *asmakhta*, a mnemonic.

But of course the verse says that the inheritance is given **to** the *she'er*. How can we reverse it?

And what about the phrase “If his father had no brothers”? The verse never told us what to do [if he has no uncles as we have interpreted the verse to be about husbands and wives].

Furthermore, does a man inherit his wife's estate only if he has no uncles?

Furthermore, following the *peshat* a wife is not referred to as *she'er*, for it is written (Lev. 18:6): “No man shall come near his *she'er* [sexually].”

אם מצאנו בדברי הקבלה דבר שיכחיש הכתוב, נבקש איזו מהם היא אמת לבדו, ונתקן את השני העומד כנגדו,

כי יש מקומות שידרשו בו קדמונינו לזכר ולאסמכתא בעלמא. והם ידעו הפשט, כי להם נתנה כל חכמה,

כאשר דרשו וירש אותה (במד' כז, יא) שהאיש יורש את אשתו, כי היתה קבלה גמורה בידם מפי הנביאים, ושמו זה הכתוב לזכר ולסימן לקוראים.

ואין ספק כי הנחלה לשאר תנתן. ואיך נהפוך הדבר. . . .

ועוד מה טעם ואם אין אחים לאביו? הנה לא הודיענו מה נעשה.

ועוד כי לא יירש האיש את אשתו אם היו אחים לאביו!?

ועוד, כי על דרך הפשט לא נקראה האשה שאר, כי כתוב: איש איש אל שאר בשרו (ויק' יח, ו).

5. Ibn Ezra's grammar book, *Yesod Dikduk*

[Making fun of people who have ideas about biblical interpretation that Ibn Ezra doesn't like:] When he says, "This verse has ten different meanings," he's so proud of himself. ... And when people hear about this, his reputation as an exegete rises.

But the opposite is true! For when he offers ten explanations for the verse he has no idea which one is the true explanation.

In fact, the correct explanation might not even be included.

For there is only one [correct] explanation for the words of any author, whether he be a prophet or a sage.

6. Exodus 21:33-34

³³When a man opens a pit, or digs a pit and does not cover it, and an ox or an ass falls into it, ³⁴the owner of the pit must make restitution; with money he must pay the owner, but the dead animal shall be his.

7. Babylonian Talmud Baba Kama 10b

Had the Torah wanted to say that the owner of the pit keeps the carcass, it could have simply said "[Repay] an ox for an ox" and said nothing further [about the carcass; we would have known that the owner of the pit keeps the carcass]. Why then did the Torah write, "The dead animal shall be his"? From this we learn that the dead animal goes to the person who suffered the damages.

... ובאומרו "יש לפסוק עשרה טעמים" יתהלל בנפשו... ושמע השומע ונוספה גדולת מעלת חכמת המפרש.

והדבר הפך! כי בשומו טעמים רבים לפסוק לא יידע אי זה יכשר הזה או זה

גם יתכן שלא יחבר בפירושו פירוש האמת

כי כל מחבר ספר, נביא היה או חכם, טעם אחד לדבריו

(לג) וְכִי־יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אֹו קִי־יִכְרֶה
אִישׁ בֶּר וְלֹא יִכְסֶּנּוּ וְנִפְל־שָׁמָה שׁוֹר
אֹו חֲמֹר: (לד) בְּעַל הַבּוֹר יִשְׁלַם
כֶּסֶף יֵשִׁיב לַבְּעָלָיו וְהַמֵּת יִהְיֶה־לּוֹ:

אי ס"ד נבילה דמזיק
הוא, ליכתוב רחמנא
שור תחת השור
ולישתוק, והמת יהיה
לו למה לי? ש"מ
לניזק

8. Samuel David Luzzatto (Shadal; Italy 1800-1865)

“The dead animal shall be his,” i.e. shall be the property of the one responsible for the damage, since he made recompense for the entire value of the animal (Rashbam). But the rabbis decided to be more lenient [than the Torah was!] to the one who caused the damage. They said that he does not have to make recompense specifically with money [as the verse says: “with money he must pay the owner”] but he can repay with any item. . . . So he can leave him the carcass [as partial payment] and then give him a further [monetary] payment to make up for the difference between the worth of the live animal and a carcass.

והמת יהיה לו –למזיק
מאחר ששלם כל דמיו
(רשב"ם), ורז"ל הקלו על
המזיק, ואמרו שאינו חייב
לשלם לו כסף ממש, ויכול
לשלם לו בכל דבר, . . .
ולפיכך מניח לו הנבלה
ומשלם לו כל מה שהחי
שוא יותר מן הנבלה.

9. Shadal Commentary to Deuteronomy 22:6

Apparently after the number of cheaters who would deny the poor their share increased, and they would say to the poor, “We have nothing left to give you from the *maaser sheni* that we took to Jerusalem,” the rabbis legislated that in the third year there would be no *maaser sheni* but the tithe that was separated would go entirely to the poor.

ונראה כי אחר שרבו הרמאים הגוזלים
מתנות עניים והיו אומרים לעניים: אין לנו
שום מותר מעשר שני לתת לכם, כי כבר
אכלנוהו בירושלם, גזרו חכמים כי בשנה
השלישית לא יפרישו מעשר שני, אבל
המעשר שמפרישים יהיה כלו לעניים.

10. Shadal Commentary to Leviticus

After many years of wondering why the rabbis--as Rashbam put it--uprooted this verse from its *peshat*, today, on Purim 1847, I understand why. Similarly, whenever not just one rabbi but the rabbis as a whole, without disputes, strayed from the *peshat* of a verse, it is not because they made an [exegetical] error. Rather it was a new regulation they enacted to respond to the needs of the generation. Where can we find Reformers like them?! However their new regulations were based on deep wisdom, fear of God and love of humanity. They were not done for their own benefit or honour, nor in order to gain favor in other people's eyes.

אחרי כמה שנים שהייתי מתמיה על רז"ל, למה (כדברי רשב"ם) עקרו הכתוב הזה מפשוטו, היום פורים תר"ז זכיתי להבין מה ראו על ככה. וכן בכל מקום שנטו רז"ל מפשט הכתובים, כשאין הדבר דעת יחיד, אבל הוא דבר מוסכם בלי חולק, איננו טעות שטעו, אבל הוא תקנה שתקנו לפי צורך הדורות. ומי כמוהם ריפורמאטור? אבל תקנותיהם היו בחכמה עמוקה וביראת ה' ואהבת האדם, לא להנאת עצמם או לכבודם, ולא למצוא חן בעיני בשר ודם.